

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı

**KOP BÖLGE KALKINMA PROGRAMI
(2021-2023) TANITIMI VE KOP DESTEKLERİ
BİLGİLENDİRME
ÇALIŞTAYI RAPORU**

NIĞDE / 30.06.2021

KOP BÖLGE KALKINMA PROGRAMI (2021-2023) TANITIMI VE KOP DESTEKLERİ BİLGİLENDİRME ÇALIŞTAYI / NİĞDE-30.06.2021

Konya Ovası Projesi (KOP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bölgenin kalkınmasının hızlandırılması amacıyla başta sulama ve tarım olmak üzere kültür, turizm, sosyal, enerji vb. sektörlerde destekler vermekte, bölgenin gelişme potansiyeline, imkânlarına ve sorunlarına dair araştırma, planlama, izleme, değerlendirme ve koordinasyon hizmetlerini yerine getirmektedir. Ayrıca, KOP İdaresi tarafından önümüzdeki üç yılda gerçekleştirilecek faaliyetlerin temel çerçevesini oluşturan KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023) 19.02.2021 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımızca onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda; KOP Bölge Kalkınma Programı'nın tanıtımı, KOP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından verilen destekler, bölgenin ihtiyaç, sorun ve öncelikleri ile KOP İdaresi'nden beklentilerin istişare edildiği “KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023) Tanıtımı ve KOP Destekleri Bilgilendirme Çalıştayı”nın ilki Niğde Valiliği işbirliği ile 30.06.2021 tarihinde Niğde’de Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Kongre Merkezi’nde düzenlenmiştir (*Ek-1 Sabah Oturumu Fotoğrafları*).

Söz konusu toplantıya Niğde Valisi Dr. Yılmaz ŞİMŞEK, KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı Mahmut Sami ŞAHİN, Niğde Belediye Başkanı Emrah ÖZDEMİR, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İlyas GÖKHAN, KOP İdaresi koordinatörleri ile kamu kurum ve kuruluşlarının yöneticileri ve temsilcileri katılmıştır (*Ek-2 Sabah Oturumu Katılımcı Listesi*).

Toplantı iki oturum halinde gerçekleştirilmiştir. (*EK-3: Toplantı Programı*) Öğleden önceki oturum ilk olarak KOP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanı Mahmut Sami ŞAHİN’in açılış konuşması ile başlamıştır. Sayın Şahin konuşmasında globalleşen 21. yüzyıl dünyasında artık ülkelerin değil şehirlerin ön plana çıktığını, altyapı imkânları, şehrin merkezi ve yakın bölgelerdeki lojistik imkânları, hizmet alanları, sosyal sermayesi, coğrafi konumu, ekonomik yapı gibi faktörlerle kentlerin daha fazla bölgesel aktör olma niteliği kazandığını belirterek; “KOP Bölgesindeki şehirlerimiz bu anlamda sahip oldukları potansiyel ile ülkemizin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasının büyük bir parçası olabilecek niteliğe sahiptir. KOP İdaresi Başkanlığı olarak Türkiye’nin güçlü bölgelere ihtiyacı olduğu teziyle bölgemizdeki üniversiteler, yerel yönetimler, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörle birlikte güç birliği yaparak çalışmalarımıza devam ediyoruz. Son 20 yılda ülkemizin yakaladığı büyüme ve gelişme sadece ülke içinde değil dünya çapında da dikkat çekmektedir. Makroekonomide sağlanan başarının sürdürülebilmesi, her bölgeyi ve her kesimi içine alan yapısal ve mikro dönüşümün sağlanabilmesine bağlıdır. Bu bakımdan, bölgemizdeki her bir ilin kendi şart ve imkânlarına duyarlı, bölgesel düzeyde yapısal dönüşüm hedeflerine odaklı ve çok yönlü bir yerel gelişme politikası uygulanmaktadır. 2021-2023 yıllarını kapsayan ve Bölge Kalkınma Programı olarak adlandırılan yeni nesil eylem planını başta kalkınma ajansları olmak üzere bölgemizdeki diğer paydaşlar ile iş birliği içerisinde hazırladık. Bölge Kalkınma Programı, önceki Eylem Planlarından farklı olarak KOP İdaremizin sorumlu olduğu bölgeyi bir bütün olarak ele alan ve bölgenin kendine özgü potansiyel ve ihtiyaçlarından hareketle, belirlenmiş olan sonuç odaklı sektörel programları içermektedir.” diye konuştu.

Niğde Belediye Başkanı Emrah Özdemir, “KOP İdaresi ve Kalkınma Ajansları bizler için çok önemli. Bugün bir araya gelmemize vesile olan çalıştayla KOP İdaresinin imkanlarından maksimum seviyede faydalanmamız gerekiyor. Arkadaşlarıma bir hedef koydum, KOP Mali Desteklerinden nüfus başına en çok payı aldığımızda hedefimize ulaşmış olacağız. Projesi olanlara bu ülkede kaynak bolluğu var ancak 2015 yılından sonra ve pandeminin hayatımıza girmesiyle birlikte bu kaynaklara ulaşmak zorlaştı. Bu nedenle hizmet üretmek adına bulduğumuz her kaynağı her bir kuruluşuna kadar çok iyi değerlendirmemiz gerekiyor. Her proje bizim için çok önemli. KOP İdaresi ile birlikte ilk olarak bir çocuk kütüphanesi hayata geçiriyoruz. İnşallah çok kısa sürede bitmek üzere, burada çocuklarımızın kültür ve sosyal hayatına etki edebilecek onların gelişime yönelik bir kütüphaneyi hayata geçiriyoruz. Çok kısa bir süre önce aldığımız yeni mali destek kapsamında ‘Tarihi Lezzetler Durağı’ adı altında yöresel bir restoran açıyoruz kentimize. Bu projenin Niğde için ne kadar önemli olduğunu geçtiğimiz günlerde ilimizi ziyaret eden Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) temsilcilerinin söz birliği ile gastronomi turizminin çok önemli olduğunu bir kez daha görmüş olduk. Artık insanlar yöresel tatlar lezzetler yemek istiyor. Bu vesile ile Niğde’nin turizmine katkılarından dolayı KOP Başkanımıza da çok teşekkür etmek istiyorum. Hayata geçirilen bu proje sadece turizm anlamında değil, kendi kültürel gelişimi adına unutulmuş değerlerin gün yüzüne çıkması adına yine tarihi bir konakta hayata geçirilmesi çok kıymetli. Eş zamanlı olarak doğrudan istihdama da katkı sağlayacak” şeklinde konuştu.

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinin KOP Bölgesi Üniversiteler Birliğinin (UNİKOP) kurucu üyesi olduğunu ve bugüne kadar KOP İdaresi tarafından duyurulan çağrı programlarına en fazla proje sunan ve destek alan kurumların başında geldiğini hatırlatan Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İlyas Gökhan konuşmasında 2012-2021 yılları arasında KOP Mali Destek Programları kapsamında alınan destekler ve proje çalışmaları hakkında katılımcılara bilgiler aktardı.

Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını ile mücadele kapsamında geniş katılımı toplantıların uzun zamandır düzenlenemediğini, kentin alt, üst yapı yatırımları, kültür-turizm, enerji, sanayi gibi alanlarda gelişip kalkınması için değerlendirme yapma fırsatı bulamadıklarını ifade eden Niğde Valisi Yılmaz Şimşek, KOP Bölge Kalkınma Programı ile Niğde’nin yeni bir ivme kazanacağını söyledi. Niğde’de göreve başladıktan sonra ilk yaptığı işlerin başında Niğde Proje ve Yatırım Ofisini hayata geçirmek olduğunu ifade eden Vali Şimşek; “Gerek Ahiler Kalkınma Ajansı, gerek KOP İdaresi Başkanlığının çağrıları ile ve diğer proje çağrılarına kentin ihtiyaç ve önceliklerine uygun, kaliteli ve birbirini tamamlayan projelerin üretilerek başvurulması, ayrıca kente yatırımcı davet edilmesi, gelen yatırımcıların doğru ve hızlı bilgilendirilmesi amaçlarına da hizmet etmek üzere tasarladığımız NİPRO ofisimiz bu anlamda güzel işlere imza attı. 2021 yılı projeleri de hesaba katıldığında ilimize KOP İdaresinden toplam 222 proje için yaklaşık 170 milyon TL destek verildi. Bunların büyük bir kısmı KÖSİP Projelerine destek şeklinde gerçekleşti. Tarım kenti olarak da bilinen ilimizin alt yapı ve sulama yatırımlarının desteklenmesini çok önemsiyoruz ve verdiğiniz desteğe teşekkür ediyoruz. Niğde’nin markalaşma yolunda tanıtılması, turizm gelirlerinin artırılması öncelikli konularımız arasında olup KOP İdaresinden de önümüzdeki dönemde bu alanda gerekli desteği göreceğimize inancımız tamdır.” dedi.

Protokol konuşmalarının ardından KOP İdaresi koordinatörleri tarafından KOP Bölge Kalkınma Programı (2021-2023) ve KOP İdaresi desteklerinin anlatıldığı bilgilendirme sunumu gerçekleştirilmiştir. Sunumun ardından kısa bir soru-cevap bölümü yapılmış ve çalıştayın öğleden önceki bölümü tamamlanmıştır.

Çalıştayın öğleden sonraki oturumu dört farklı çalışma grubunda sektörel oturumlar şeklinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma gruplarına ilgisine göre kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile davetliler katılmıştır.

1. Çalışma Grubu: Tarım

Tarım çalışma grubunda katılımcılar (*Ek-4 Tarım Çalışma Grubu Katılımcı Listesi*) tarafından dile getirilen konular aşağıda maddeler halinde verilmiştir:

- Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık sektöründe bilgi ve uygulamalarda eksiklikler olduğu görülmektedir. Bu eksiklikler önem sırasına koyulacak olursa;
 - Bakım ve besleme ilk sıradadır. Üreticiler yanlış besleme uygulamalarından dolayı hem pahalı bir rasyon kullanmakta hem de işletmelerinde verim kayıpları yaşanmaktadır. Üreticilere, hayvanlarının daha ucuz yemlerle verimliliğini arttırmaya yönelik eğitimler verilmelidir.
 - %15-20 civarında olan kuzu kayıplarının ve %10-12 civarında olan buzağı kayıplarının önlenmesi veya en aza indirilmesi konusunda gerekli eğitimlerin yapılması ihtiyacının bulunduğu tespit edilmiştir.
- Üreticilerin özellikle gelir-gider konusunda farkındalıklarının ve tecrübelerinin az olduğu belirtilmiştir. Bu konuda tarımsal okur-yazarlık eğitimlerinin düzenlenmesi ön görülmüştür.
- Projelerin uygulamasında alımlar genelde EKAP üzerinden yapılmaktadır. Teknik personelin bu konuda eksikleri bulunmakta olduğundan EKAP üzerine eğitim düzenlenmesi talep edilmiştir.
- KOP TEYAP projeleri için başvuru yapacak kurumlar kısmına Niğde Açık Cezaevi'nin de dâhil edilmesi talep edilmiş, mahkûmların eğitimleri için daha verimli olacağı kanısına varılmıştır.
- KOP TEYAP projelerinde proje yürütücüsü personelin motivasyonunun sağlanması yanı sıra kamu işlerinin sağlıklı yürümesi açısından proje sorumlularına proje tutarının belli bir oranında (örneğin % 1) nakit veya bu mümkün olmazsa bilgisayar, yazıcı vb. ekipman ve tefrişat desteğinin sağlanması talep edilmiştir.
- Proje yürütücülerine yönelik farklı illerde motivasyon eğitimleri yapılması talep edilmiştir.
- Kurumlarda projelerin şahıslar üzerinden yürüdüğü ifade edilmiş ve özellikle il bazında proje birimlerinin kurulması ve işlerin takibinin de bu birimler üzerinden yerelden yapılmasının daha sağlıklı olacağı ifade edilmiştir.

- Çilek alanlarının genişletilmesine yönelik çiftçilerden talep olduğu belirtilmiş olup, gelecek çağrı döneminde bu yönde yeniden çilek projesinin başlatılması talep edilmektedir.
- Elma hasat kayıplarının azaltılması amacıyla elma toplama, sınıflama, depolama ve nakliye konularında eğitimlerin verilmesi talep edilmiştir.

(Ek-5 Tarım Çalışma Grubu Fotoğrafları)

2. Çalışma Grubu: Sulama

Sulama çalışma grubunda katılımcılar (Ek-6 Sulama Çalışma Grubu Katılımcı Listesi) tarafından dile getirilen konular aşağıda maddeler halinde verilmiştir:

- Bulamaç ve Elmadere mevkiinde tamamen salma sulama yapılmaktadır. YAS'ta %80 (Niğde-Bor Halaç Göleti) salma sulama yöntemi kullanılmaktadır. Bitki-su tüketimine dikkat edilmemektedir.
- İşletmecilikte sorunlar bulunmaktadır.
- DSİ'nin bazı sulamalarında bakım-onarım giderlerini tesis sahipleri karşılayamamaktadır.
- Gebere Barajı açık kanal sisteme sahip olduğundan kayıp kaçaklar bulunmaktadır. Basınçlı kapalı kanal sulama sistemine geçilmesi gerekmektedir.
- Damla sulama ile büyük ağaçlara su yeterli gelmemekte, bu sebeple salma sulama yapılmak zorunda kalınmıştır. Kooperatif sulaması olması sebebiyle, herkesin damla sulama yapmaması durumunda, sulama için verilen süre damla sulama yöntemi ile sulamak için yeterli olmamaktadır. Bu sebeplerle damla sulama meyve bahçelerinde tercih edilmemektedir.
- Muhtarlardan sulama konusunda ayrıcalık istenilmektedir. Bitki deseni gölet sahası sulamasında belirlenmemektedir. Buğdaya 1 kere 8 saat su verilmekte ve kavun (kelek) ekimi yapılmaktadır. Bu durumda başka bitkiye su yetmemektedir ($180m^3$). (Gökbes köyünde boşa giden suyun ortak kullanımı için proje istenilmektedir. DSİ, sorunun çözülmesi halinde yapılacağını söylemiştir. Köy halkı suyun yetmeyeceğini düşündükleri için tesise olumsuz bakmaktadır ve iki köy arasında anlaşmazlıklar vardır.)
- 760 da alanın sulanması için Cezaevi Müdürlüğü adına KOP TEYAP kapsamında talep edilen pivot sulama sistemine destek verilmemiştir. Cezaevlerinin başvuru sahibi kurum olarak görülmediği ifade edilmiştir. Cezaevi kapsamında kuyuların sayısının arttırılamadığı belirtilmiştir. Mevcut kuyular 2.000 dönüme yetmekte fakat DSİ yeni kuyuya izin vermemektedir. Bu sebeple daha fazla alan sulamak için pivot sistemine geçilmesinin gerekli olduğu söylenilmiştir.
- Meyve bahçesinde tam otomasyona sahip akıllı sulama tesisi kurulmak istenilmiştir ancak çalışma başarılı olmamıştır. Sebebi ise hem sensörlerin hem de yazılımların

yabancı imalat olmasından dolayı fiyatların çok yüksek olmasıdır. Ekonomik çıkmamıştır. Meteorolojik veride de dışa bağımlılık söz konusudur.

- Niğde Ziraat Odası sulama programı uygulamasında ve önder çiftçiler konusunda destek olabileceklerini belirtmiştir.
- Köylerde yaş ortalaması yüksek olduğundan köye gençlerin gelmesi için ilgi çekici, cazibeli işlere gerek olduğu ifade edilmiştir.
- Enerji bedellerinin aylık olması kooperatifleri zora sokmaktadır. Çiftçiden para toplanamamaktadır.
- Toplulaştırma yapılan yerler bulunsa da arazilerin çok parçalı olduğu belirtilmiştir. Yeraltı sularında çok fazla çekilme söz konusu olmamakla beraber Konya gibi olmasa da su seviyesinde düşüş olduğu tespit edilmiştir. Seviyeden ziyade Ulukışla ve Zengen tarafında elma üretiminde tuzlanma sorunu ile karşılaşmıştır. Bu sebeple bitki desende zorunlu olarak değişimin söz konusu olacağı öngörülmektedir.
- Aliyer’de kapalı sistem olmasına rağmen alışkanlıktan ötürü hala açık kanal kullanılmaya devam edilmektedir.
- 2011 yılında arazi sahipleri İl Özel İdaresinin yaptığı kapalı sisteme geçmemek için direnç göstermişlerdir. Ancak günümüze gelindiğinde tüm Niğde ili çiftçileri basınçlı kapalı sisteme geçmek için isteklidir.
- KÖSİP tesislerinin %90’ında basınçlı %10’unda salma sulama yapılmaktadır. Su yönetiminin çok önemli olduğu, artık tarla içine girilerek işletme konusuna yoğunlaşılması gerektiği ifade edilmiştir. Porsuk kooperatif başkanı belirli ürünlerin ekilmesi için baskı uygulamıştır. Bor Belediyesi 2. ürüne izin vermemiştir.
- Sulama programının nasıl uygulanması gerektiği tartışılmıştır:
 1. Vatandaş eğitilmelidir.
 2. Tonaj kaybı olursa olumsuz görüşler olabilir.
 3. Mühendisin sahada sürekli bulunması faydalı olacaktır.
 4. Muhtar, seçimlerde sıkıntı yaşayacağı için risk almaz.
- Niğde’de toprakta Ph seviyesi ve kireç-tuz oranı yüksektir. Tuzdan dolayı fasulye olmamaktadır ve bitkiler yanmaktadır. Ahır gübresinin tamamı gönderilmektedir.
- Kaymak tabaka sonucu maruz kalınan zarar sonrası yeniden ekim yöntemine gidilmektedir (Mikasit).
- Dip kazan çekilme durumu yeni başlamış olup yaygın değildir. İşlenmiş toprağın bozulması istenmemektedir.
- Havuzlu’da buğday, arpa için çimlenme suyu verilmiştir.
- İlkbaharda pulluk ile sürülen ekin için vatandaş ikinci sürümün yeniden pullukla mı kazayağı ile mi sürülmesine karar verememektedir.

- Gübre analizi yaptırılmamaktadır. Yapılan programda terslik olmasından korkmaktadırlar. Deneyerek bu korku yenilebileceği ifade edilmiştir.
- Ürünler değerinde pazarlanamamaktadır. Tarıma dayalı sanayi gelişmelidir. Örgütlenme konusuna önem verilmelidir. Sözleşmeli tarıma geçilebilir.

(Ek-7 Sulama Çalışma Grubu Fotoğrafları)

3. Çalışma Grubu: Kültür-Turizm-Sosyal

Kültür-Turizm-Sosyal çalışma grubunda katılımcılar (Ek-8 Kültür-Turizm-Sosyal Çalışma Grubu Katılımcı Listesi) tarafından dile getirilen konular aşağıda maddeler halinde verilmiştir:

- KOP İdaresi uzmanları tarafından;
 - İdareye sunulan projelerde proje kalitesinin artırılması, benzer projeler yerine yenilikçi, model projeler oluşturulması, kurumlar arası işbirliğinin ön plana çıkarıldığı projelerin hazırlanmasının projelerin kabul edilmesinde önemli rol oynadığı ifade edilmiştir.
 - Proje hazırlarken dikkat edilmesi gereken hususlardan bahsedilmiş, özellikle KOPSOGEP projelerinde istihdama yönelik projelerin oluşturulması gerektiği bildirilmiştir.
 - Proje kapsamında kurulması planlanan atölyelerde üretilen ürünlere ait birim maliyetin belirtilmesi, günlük, haftalık, aylık ve yıllık üretim hacminin detaylı bir şekilde açıklanması gerektiği ifade edilmiştir.
 - Proje kurgulanma sürecinde gerekli makine-ekipman alımında yeterli üretim kapasitesine sahip olup olmadığına dikkat edilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır.
 - Niğde ilinde son yıllarda gastronomi ile ilgili destekler verildiği, farklı alanlara da yönelinmesi gerektiği ifade edilmiştir.
- Kamu kurum ve kuruluş temsilcileri ağırlıklı olarak geçmiş yıllarda gönderilen projelerin neden kabul görmediğine dair geri dönütler beklediklerini ifade etmişlerdir. Yapılacak geri dönütlerin daha sonraki yıllarda oluşturulacak projelerin kurgulanmasında fayda sağlayacağını ifade etmişlerdir.
- Kurum temsilcileri daha fazla proje desteklenebilmesi için minimum proje tutarının daha aşağıya çekilmesini önermişlerdir.
- Seyahat acentaları ile yakın zamanda toplantı düzenlendiği, bölgenin turizmde daha iyi yerlere gelmesi için çalışmalar yapıldığı ifade edilmiştir. Turistlerin Niğde'ye geldiğinde ne yiyeceği konusunda da çeşitli faaliyetlerin yürütüldüğü ve bu nedenle ilde gastronomi konusunun ön plana çıktığı belirtilmiştir.

(Ek-9 Kültür-Turizm-Sosyal Çalışma Grubu Fotoğrafları)

4. Çalışma Grubu: Sanayi-Enerji

Sanayi-Enerji çalışma grubunda katılımcılar (*Ek-10 Enerji Çalışma Grubu Katılımcı Listesi*) tarafından dile getirilen konular aşağıda maddeler halinde verilmiştir:

- Niğde Belediyesi'nin tüm tesislerinde kullanmak üzere 7 MW'lık güce ihtiyacı olduğu ifade edilmiş, bu zaman kadar Ahiler Kalkınma Ajansı'nın destekleri ile 5 MW'a yakın GES kurulumunun gerçekleştirildiği, ihtiyaç olan kısım için de 2,4 MW'lık GES kurulması adına gerekli izinlerin alındığı belirtilmiştir. Bu ihtiyaçlardan dolayı anılan GES için destek talep edilmiştir. KOP İdaresi'nin salt GES desteklerine Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın görüşü nedeniyle sıcak bakmadığının belirtilmesi üzerine, pompa enerji giderlerini düşürmek için verimlilik artırıcı projeler desteklenebileceği ifade edilmiştir. Bu kapsamda da ilgili pompaların değiştirilmesi için bir firma ile yap-işlet-devret modeli şeklinde anlaşıldığı, yatırım maliyeti çıkana kadar mevcut ödemenin devam ederek başa baş noktasına gelince yatırımın belediyeye devredileceği ifade edilmiştir.
- Niğde Belediyesi ile model fabrika kurulmasını ve bu model fabrikada nitelikli eleman yetiştirilmesi önerilmiştir. Model fabrika kurulumunun yüksek maliyetinden dolayı her ilde olamayacağı KOP idaresi uzmanları tarafından ifade edilerek bölgemizde yer alan model fabrikadan faydalanılması konusunda talebe binaen gerekli köprünün kurulabileceği aktarılmıştır. Nitelikli ara eleman ihtiyacının giderilmesi konusunda eğitim konusunun spesifikleştirilmesi durumunda ilgili eğitimlerin verilmesi hususunda destek sağlanabileceği belirtilmiştir.
- Fırsat amaçlı proje önerilerinin yenilikçi ve mükerrer olmayacak fikirler olması gerektiği KOP İdaresi uzmanları tarafından belirtilmiştir. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi tarafından hibrit enerji üretim sistemlerine örnek olabilmesi adına jeotermal gradyane bağlı ısı pompası kurulum örneğinin yapılabileceği ifade edilmiştir. Üniversitede KOP Yenilenebilir AR-GE istasyonu kurulması önerilmiştir. Bu istasyonda önce GES'ten başlayarak tüm yenilenebilir enerji çeşitleri ile ilgili nitelikli eleman yetiştirilmesi ve yatırım yapılmasında yardımcı olunmasına yönelik çalışmalar yapılabileceği ifade edilmiştir. Yine üniversite hidrojen yakıt piline bağlı teknolojinin gündelik hayata uygulanmasına örnek olması açısından hidrojenle çalışan belediye otobüsü yapılarak halkın kullanımına sunulabileceği anlatılmıştır. Üniversite tarafından 4.000-5.000 nüfuslu bölgelerde akıllı köyler kurularak tersine göç fırsatı oluşturulabileceği söylenilmiştir.
- Niğde ilinin mevcut GES kurulu güç tecrübesi göz önüne alınarak yenilikçi teknolojilerin uygulanacağı projelerin desteklenmesi gerektiği belirtilmiştir. GES kurulumlarında birim alanın azaltılmasına yönelik olarak single ve dual Axis tracking sistemlerin örnek olarak kurulması veya mevcut sistemlerin bu şekilde rehabilite edilmesi fikri önerilmiştir.
- 2021 yılının Ekim ayında yapılması planlanan Bor Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi GES ihalesinin kapsam ve teknik özelliklerini belirlemeye yönelik analizlerin yapılması

gerektiği belirtilmiştir. Karapınar YEKA'dan farklı olarak depolamalı şekilde yapılması planlanan ihale için depolama teknolojisi üzerine analiz projesi yapılabileceği anlatılmıştır.

- Lokal olarak sürekli organik atığın temin edildiği yerlere enerji ihtiyacını giderecek mini tesisler kurulması gerektiği söylenilmiştir. Atık kapasitesine göre pilot biyogaz tesisinin kurulması için proje önerisinde bulunulabileceği konuşulmuştur. Ayrıca elde edilen organik gübrenin tarımda verimlilik artırıcı olarak kullanılması konusu gündeme gelmiştir.
- Ahiler Kalkınma Ajansı tarafından ilde tekstil sektörünün ön plana çıktığı belirtilerek bu alana yönelik geliştirici faaliyetlerin yapılabileceği ifade edilmiştir. Tabaklanmış deri ve iplik artıklarının geri kazanılmasına ilişkin bir proje yapılabileceği konuşulmuştur. Doğu illeri örneklerinde olduğu gibi tekstil atölye köyleri kurulmasının desteklenmesi önerilmiştir.
- Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü tarafından su, enerji, yakıt gibi kalemlerde kullanım miktarlarının tutularak analiz edildiği bir yazılıma ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. Enerji analiz işinin KOP İdaresi'ne farklı kurumlardan da geldiği belirtilerek yazılım için mükerrer harcamalar yapılmasının önüne geçmek için ortak bir proje fikrinin hayata geçirilmesinin planlandığı anlatılmıştır.
- OSB altyapı ihtiyacının giderilmesine yönelik destek talebinde bulunulmuştur. OSB ihtiyaçlarının Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ilgili birimlerince karşılandığı bilgisi verilerek ortak kullanım alanlarının oluşturularak mükerrer harcamaların önüne geçilmesini amaçlayan proje tekliflerinin değerlendirilebileceği konusunda gerekli yönlendirme yapılmıştır.
- İlde ciddi üretimi yapılan kalsitlerin lojistik faaliyetlerini iyileştirici çalışmaların yapılması gerektiği ifade edilmiştir. İlgili tren hattına bağlı yük yükleme merkezinde iyileştirme projesinin yapılabileceği belirtilmiştir.
- Mesleki eğitim merkezinin kurulması, tasarım 3D yazılım atölyelerinin kurulması gibi proje önerileri tartışılmıştır.

(Ek-11 Sanayi-Enerji Çalışma Grubu Fotoğrafları)

Ek-1: Sabah Oturumu Fotoğrafları

k-5: Tarım Çalışma Grubu Fotoğrafları

Ek-7: Sulama Çalışma Grubu Fotoğrafları

Ek-9: Kültür-Turizm-Sosyal  alışma Grubu Fotoğrafları

Ek-11: Sanayi-Enerji Çalışma Grubu Fotoğrafları

